

Tematiskā tikšanās “Vides pieejamība”

APKOPOJUMS

Vieta: MS Teams

Laiks: 15. septembris, plkst. 10.00-12.00

Fokusa tēma “Vides pieejamība ielu telpā”

Izaicinājumi:

- Ielu telpā vides pieejamības projekti tiek īstenoti fragmentāri, radot pārrāvumus maršrutā un apgrūtinot cilvēku nokļūšanu no punkta A līdz punktam B. Tai skaitā apgrūtināšana ir dzelzceļa šķērsošana, sabiedriskā transporta pieturvietu novietojums vietās bez trotuāra.
- Vides pieejamības risinājumi Vecrīgā. Pienācīgi netiek uzturēta akmens bruģa segumu kvalitāte visā Rīgas vēsturiskajā centrā.
- Rīgas vēsturiskajā centrā- dzīvojamo un biroja ēku savienojamība
- Izglītošana un uzraudzība labās prakses ieviešanai, tai skaitā, datu pieejamība par esošo situāciju ielu telpā.
- Virszemes gājēju kustības nodrošināšana, kā arī veloceliņu atbilstības veicināšana cilvēkiem ar invaliditāti.
- Veidot ilgtermiņa vides pieejamības risinājumus, nenoplacinot pilsētvides estētisko kvalitāti. Nepieciešama augstvērtīgu materiālu lietošana vides kvalitātes harmonijas veidošanai.
- Kultūras objektu nepiemērotība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
- Specifiski kultūras mantojuma aizsardzības aspekti kavē vides pieejamības jautājumu risināšanu.

Ierosinājumi rīcībām:

- Caur izglītojošām un izpratni veicinošām aktivitātēm, paplašināt vides pieejamības jēdziena izpratni. Veicināt labās prakses pārņemšanu, izceļot veiksmīgos piemērus.
- Sistemātiskas pieejas veidošana, savienojot ielu, sabiedrisko transportu un ēkas. Vides pieejamības risinājumu testēšanai var tikt izmantoti arī pagaidu risinājumi.
- Vides pieejamības risināšanā izmantot maršrutu pieeju, nodrošinot vides pieejamības risinājumu savienojamību un nepārtrauktību, piemēram, izvietojot maršrutā skaņu luksoforus visos krustojumos, pārliecinoties par vides pieejamības nodrošināšanu

sabiedriskā transporta pieturvietām pie pakalpojumu sniegšanas centriem. Maršruti jādefinē izvērtējot būtiskākos mērķus- medicīnas iestādes, augstskolas, transporta mezgli utt.

- Pārskatīt sabiedriskā transporta pieturvietas.
- Pilsētas pieejamības stratēģijas izstrāde.
- Projektu īstenotājiem nepieciešamas vadlīnijas vides pieejamības veidošanai – vienkāršs un intuitīvs dizains, ērta navigācija, uztveramas norādes. Tādejādi tiktu nodrošināta konsekvence vienotu standartu izmantošanā. Vadlīnijas jāparedz arī vēsturiskā mantojuma atjaunošanas projektiem.
- Rīcības plāna izstrāde gājēju vides uzlabošanai Rīgas vēsturiskajā centrā (RVC), integrējot tajā dažāda veida vides pieejamības risinājumus (virsmas, skaņas, norādes u.c.). Plāna ieviešanai un uzraudzībai vēlami ne tikai kvalitatīvie bet arī kvantitatīvie kritēriji, piemēram, Attīstības programmas ietvaros uzstādīt mērķus par konkrētu gājēju ielu projektu realizāciju skaitu gadā. Savukārt plāna izstrādes stadijā nepieciešamas konceptuālas sarunas par to, kā mainīsies, izskatīsies Rīgas ielas.
- Pilotprojekts kādas Vecrīgas ielas vides pieejamības nodrošināšanai sadarbībā ar Kultūras mantojuma pārvaldi.
- Izveidot budžeta līniju esošo ielu telpas nelielajiem vides pieejamības uzlabošanas projektiem. Veidot platformu “mazo” risinājumu izstrādei.
- Veidot saistošos noteikumus, kuros panduss ir kā ielu infrastruktūras sastāvdaļa, nevis konkrētās ēkas vai objekta sastāvdaļa.
- Izveidot atsevišķu sadaļu Rīgas domes mājas lapā, kur iedzīvotājiem pieteikt nepieciešamos vides pieejamības risinājumus.
- RD Satiksmes departaments tiek aicināts izveidot plānveidīgu sadarbību ar Nevalstiskā sektora organizācijām vides pieejamības risināšanai, tādejādi piesaistīt kompetentus ekspertus risinot problēmvieta uzlabojumus jau projektu izstrādes procesos, nevis *post-factum*. Tāpat vides ielu telpas vides pieejamības veidošanā jāveido dialogs ar privātīpašniekiem, lai salāgotu darbības.
- Jāveido dialogs ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi (NKMP) , veidojot jaunu pieeju projektu izstrādei, lai projekti sistemātiski netiktu noraidīti. Jāvienojas ar NKMP un mērķa grupu pārstāvjiem par principiem, kā Rīgā realizēt prioritāti gājējiem RVC vēsturiskajās ielās.

Fokusa tēma “Vides pieejamība publiskajās un privātajās ēkās”

Izaicinājumi:

- Izglītošana par dažādiem vides pieejamības aspektiem. Vides pieejamības veidošana par pašsaprotamu aspektu tāpat, kā ugunsdrošības prasības ēkās.
- Samērīgums starp kultūras materiālo mantojumu un vides pieejamību.
- Normatīvais regulējums un kopīpašnieku tiesības.

- Grūtības motivēt privātīpašniekus vides pieejamības veidošanai, ja tā nav nodrošināta ielu telpā. Šāda situācija veidojas, piemēram, Vecrīgā.
- Bijušajai būvvaldei trūkst mehānismu, kā ietekmēt vides pieejamības principu ievērošanu projektētāju darbā.
- Kultūras objektu pieejamība.
- Mazie veikali un pakalpojumu sniedzēji meklē veidus kā apiet vides pieejamības prasības, jo to izveide prasa investīcijas.
- Ēkai ar vairākām ieejām un pie noslogotas ietves nevar veidot pieejamību katrai ieejai un neņemot vērā ietves platumu un gājēju plūsmas. Jāveido komplekss skatījums.
- Izšķirt ēku ārtelpas un iekštelpas pieejamību. Veicināt gan piekļuvi ēkai, gan pārvietošanos tajā.

Ierosinājumi rīcībām:

- Līdzfinansējuma programmas izveide privāto ēku (kultūras iestāžu, pakalpojumu centru u.c.) pielāgošanu vides pieejamības prasībām. Jāapsver iespēja vides pieejamības risinājumu izveidi pievienot ēku fasāžu atjaunošanas līdzfinansējuma programmai.
- Veidot dažādu nodokļu likmju piemērošanu ēkām, kas ievēro vides pieejamības prasības, tādejādi kompensējot ieguldījumu vides pieejamības risinājumu izveidošanā. Pilsētai jāparāda savs atbalsts vietām, kas veido pieejamību. Jāveido pozitīvā motivēšanā balstītu atbalsta sistēmu.
- Ēku pieejamību risināt vienotu ar ielu telpas pieejamības veidošanu.
- Apkopot informāciju par kultūras vietām, kurās ir nodrošināta vides pieejamība.
- Sākt ar Izglītības iestāžu un vēlšanu iecirkņu pieejamības nodrošināšanu. Pieejamības nodrošināšanai pašvaldības iestādēm jābūt obligātai prasībai.
- Vedot uz lietotājiem vērstus, nevis uz normatīviem vērstus risinājumus.

Kontakti:

Katrīna Miška-Idū
Pilsētas attīstības departaments
Stratēģiskās plānošanas speciāliste
Katrina.miska-idu@riga.lv